

החברותא

החברותא בשאון פנימי לחברים גליון מס 195 בס"ד ערש"ק פר' כי-תשא י"ח אדר א' תשס"ג

פנינים יקרים

כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם וכו' (יב, יז) אמר הקב"ה למשה רבע"ה אם רוצה אתה להרים קרן ראש בני ישראל "לפקודיהם" להיות פדויים ברינה מן החסרונות שלהם, יתחברו ויתקשרו את עצמם אל צדיק הדור, וזה ונתנו איש כופר נפשו לה', איש זה צדיק כופר נפשו בתשובה ובחשבון הנפש לה' ועי"כ מכנים הרהורי תשובה בלב אוהביו ורעיו באור ישר ובאור חורר ...

כי תשא את ראש בני ישראל (יב, יז) מי ראוי להיות ראש לישראל? מי שמוכן למסור את ראשו ואת גופו למען עם ישראל.

ולא יהיה בהם נגף וכו' (יב, יז) יש כח לצדיק הדור להחליף מנגע לענג ומנגף לגפן, וכמו הגפן ע"י מה שדורכים אותו בנת ומצרפים ומנקים אותו נעשה יין משובח וטוב ומשמח אלקים ואנשים, כן בתולת ישראל המוכים והנמחצים בנגעי בני אדם, ע"י תשובה וענות נפשם נעשים צדוף ומזוקק ... (עבודת יששכר) העשיר לא ידבה והדל לא ימעט (יז, יח) העשיר במצוות ובמעשים טובים לא יתנאה בהם, כי במה נחשבים מעשיו לעומת גדולת הבורא, והדל במצוות לא יפול לדכאון כי גם זה מתחבולות היצר, אלא יתאזר בשמחה והשי"ת יזכהו להתעלות.

ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור וכו' (יז, יח) מר המרירות מהיסורין שיש לך כי עי"ז ממרקין עונותיו של אדם, ק"ו משן ועין שעבר יוצא בהן לחירות ק"ו ליסורין שיוצא לחירות מעון ניהנם, וזהו דרור כמו דרור דיובל חרות, לכך תקח את המר לך לקבלם מאהבה כבשמים ראש - וגם דרור מהיסורין גופיהו על דרך מ"ש בזוה"ק בפסוק (תהלים לד) רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה' ר"ל כשיהיה צדיק ברבות רעות אז ומכולם יצילנו ה' נ"ל.

קח לך סמים נמף ושחלת וחלבנה וגו' (יז, לד) פרש"י וחלבנה בושם שריתו רע (וקורין לו גלכנ"א) ומנאה הכתוב בין סממני הקמורת ללמדנו שלא יקל בעיינינו לצרף עמנו באגודת תעניותינו ותפלתנו את פושעי ישראל שיהיו נמנין עמנו.

איש אשר יעשה כמות להריח בה ונכרת מעמיו (יז, לז) שמעתי ממורי ולה"ה פירוש הפסוק איש אשר יעשה כמות להריח בה שיהיה ריחו נודף רהינו שיצא לו שם כאנשי חסידים שנקרא קמורת (שמקשרין ומייחדין בקוב"ה ושכינתיה) ואם עושים (כל זאת) להריח בה ונכרת מעמיו ודפח"ת.

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וכו' (יז, לא) מה הוא לעשות את השבת? הכוונה שיעשה נייחא לחומר והגוף לשמוח בשמחה בגשמיים ועי"ז תוכל הנשמה לשמוח ברוחניות ... (ע"פ תולדות יעקב יצחק)

וביום השביעי שבת וינפש (יז, לא) שמעתי שדקדק הרב הקדוש ר"י בעש"ט למה אנו אומרים בתחילת השבת וינפש כדרש וי אברה נפש, די לזה בשעתה במצו"ש. וידוע מה שתירץ שהמטרה להוסיף אהבה ושמחה מש"ק בוכרנו כי אח"כ תפסיק השמחה הגדולה של שבת ... (זכרון זאת)

וירא העם כי בשש משה לדרת וכו' (יז, א) פרש"י בא השמן וערבב את העולם והראה דמות חשך ואפילה וערבוביא וכו' עי"ש. זהו כחו של השמן להביא חשך ואפילה ערפול המוחות ולצייר דמיונות כוזבים וברגע של רפיון מחלים החלמה פויזה וכבר עשה עגל, אילו היו ישראל אומרים אין מה למהר נמתין עוד יום אחד היו נצולים מן החטא האיום.

ואני הנה נתתי אתו את אהליאב בן אחיסמך למטה דן (יז, א) איתא במדרש רבה: אין לך גדול וחשוב משבט יהודה, ואין לך ירוד משבט דן מבני השפחות, אמר הקב"ה יבוא משבט דן ויזדווג לבצלאל בן אורי למטה יהודה ויעברו יחד במלאכת המשכן לפי שהגדול והקטן שוים לפני המקום.

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

195
ב

שיחת הרא"ש ל"ל י"ח תמוז נכתב ע"י הר"פ כ"פ הכותב

נמשל כבהמות נדמו

ולומר: כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה?
ואם תרצו לומר שבכל זאת יש לאדם איזה חלק
במעשים שעשה, בכל זאת יש לאדם בחירה
שלכאורה מסוגל לבחור אם ללכת אם לא ללכת
אם לעשות אם לא לעשות, אני רוצה לומר לכם
שגם זה לא נכון כי אפילו המחשבה אם ללכת או
לא ללכת אם לעשות או לא לעשות גם זה
מהרבש"ע כי הכל מאתו יתברך שמו, המחשבות
ההרהורים הדבורים והמעשים. עיקר תפקיד
האדם בקיום ההוראה ובחרת בחיים (דברים ל)
הוא להכיר שאינו מסוגל לעשות כלום, ואם
נעשה משהו הוא רק בכח השי"ת שהוא זון
ומפרנס מקרני ראם ועד ביצי כנים ובכללם את
בני האדם.

כאשר נתבונן עוד בדבר נראה שאנו יותר
גרועים מבהמות, כי הבהמות מכירים את מי
שאמר והיה העולם מתוך הטבעיות שלהם, כמו
שכתוב (ישעיהו א): ידע שור קונוה וחמור אבוס
בעליו, כך שאף שאין להם בחירה מכל מקום יש
להם התחושה הפנימית בטבעיות שלהם להכיר
שיש רבש"ע, כי כמו שמכירים את האדון ששם
עבורם את המאכל כך הם מכירים את מי שברא
אותם. אבל בני אדם אם לא מתאמצים להכיר
את האמת. אפילו את המעט מן המעט.
שהבהמה משיגה אין הם משיגים לכאורה
אפשר לומר על האדם "נמשל" כבהמות נדמו,
שלמעשה הם יותר גרועים מהבהמה, אלא שהם
נמשלים לבהמה רק בכדי שנבין שאם האדם
יגיע להכרה האמיתי מי אני ומה אני, אז תהי
ההישג הגדול שלו שיהיה דומה לבהמה... אליבא
דאמת אפילו לבהמה אין האדם דומה, כי
הבהמה מכיר את בוראו, ובני האדם אינם
מכירים את בוראם. וכאשר עושים איזה
השתדלות ומצליחים לכאורה לעשות משהו
בחיים מיד עולה הגאווה המסריחה של "כוחי

תפקיד החבר בחברותא הוא "נמשל כבהמות
נדמו" (תהלים מ"ט) להכיר את הבהמיות שלו בכח
השפלות, דרך הכרת השפלות יוכל להתדבק אל
הבויתב"ש בדבקות אמיתי מתוך הכרה שה' הוא
האלוקים אין עוד מלבדו (דברים ד).

איך אנו מסוגלים להדמות לבהמות הרי אנו בכל
זאת בני אדם, הרי לכל אחד יש מערכת חיים
אשר עליהם הוא חושב, ואותם הוא משתדל
לבצע, ואם כן איך אנו מסוגלים להדמות
לבהמה? אדרבה ההרגשה שאני מתכנן ואני
מבצע חלק מהמתוכנן נותנים לי תחושה שאני
שונה מהבהמה, מפני שהבהמה אינה חושבת
אינה מתכננת, היא עושה הכל מתוך טבעיות,
משא"כ בני האדם מתכננים ומבצעים, וא"כ
מדוע אנו צריכים להדמות לבהמה? אמנם כל
המחשבות האלו יוצאים ממחשבת הגאווה של:
כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה (דברים ח)
כי אם יהיה מוכן לבדוק את עצמו בבדיקה
אמיתית ימצא את עצמו במצב שהוא אפילו יותר
גרוע מבהמה, כי על בעלי החיים נאמר (ישעיהו
א): ידע שור קונוה וחמור אבוס בעליו, ועל בני
האדם נאמר (שם) ישראל לא ידע עמי לא
התבונן.

אם האדם מתבונן קצת בסדר החיים שלו מגלה
מהר מאד שרוב המחשבות והתוכניות שמתכנן
לעשות בחיים אינם יוצאים מהכח אל הפועל
ומה שבכל זאת נעשה בפועל אינו בדיקה מה
שהוא חשב ותכנן. ואפילו אם רואים שהצליחו
להוציא את המחשבות והרהורי הלב מהכח אל
הפועל. לאחר שמתבוננים קצת רואים שלולא ה'
עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי (תהלים צ"ד)
הקב"ה מסובב כל הסיבות הביא אין ספור של
סיבות שהצטרפו כולם יחד ואפשרי להוציא
מהכח אל הפועל את המחשבות והרהורי הלב.
ואם כך הדבר איך יכול האדם לרמות את עצמו

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

המשך מעמ' קודם

195
א

ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה".

[הרא"ש סגר את נחירי האף בידו עשה תנועות של הרגשת דחיה וסלידה ואמר: "סשטינקט" (מסריח) שאל את הנוכחים האם אתם לא מרגישים את הסרחון מה שהגאווה מעלה?]. הרא"ש המשיך והסביר שעצם הרגשת הגאווה מהווה סיבה מספיקה שירגיש בשפלותו, כי המתבונן בנקל תופס את עצמו ומיד בושה תכסה פניו. איך אני לוקח לעצמי דברים שנכרים בבירור שאני לא עשיתי שום דבר וכל מה שנעשה הכל מאת מסובב הסיבות אשר קישר סיבה עם סיבה עד שיצאה הפעולה המסוימת הזאת. האם על הפעולה הזאת יש מקום לומר כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה? אין לך שפלות גדולה מזו!

כאשר האדם מגלה את שפלותו האמיתי שהוא עוד יותר גרוע מבהמה, אל לו להתיאש כי האדם הוא כל כך כלום כך שאין מקום ליאוש, כי להתיאש צריכים ממשוה שניתן על פי רוב לעשות, ורק שהפעם לא הצליח. אבל לעניינינו אין מקום ליאוש כי האדם אף פעם לא מצליח, הלא הכל זה רבש"ע, ואם האדם הספיק לגלות שהכל זה רבש"ע האם משום כך עליו להתיאש, ואם בכל זאת מתיאש הרי יש בכך הוכחה שלא הגיע כלל להכרת שפלותו האמיתי אפילו בקצה המזלג, ואז היאוש הוא בעצם חלק מהגאווה.

{אמר הכותב: מן הראוי להעלות על הכתב קטע משיחה של הרא"ש מכ"ט סיון תשכ"ט השייך לעניינינו וכה דבריו: תפקיד החבר שאת המטרות שהחברותא מטילה עליו הן בענייני עבודת השי"ת בינו לבין הקב"ה והן במלוי המשימות שבין אדם לחבירו וכו'. עליו למלאות אותם מתוך התלהבות התעוררות עצמית, כי אם מחכה לאיזה דחף והתעוררות חיצונית מי יודע לאיזה סבל חיצוני ונפשי הוא יצטרך לסבול, כדי להשיג ההתעוררות וכאשר ההתעוררות תבא מצד עצמו הוא בעצם מונע לחצים וכאבים

חיצוניים. ובמיוחד ההתעוררות בצורך להכרת השפלות (שאינו עושה שום דבר והכל מאתו יתברך) יתאמץ להכיר שפלותו מתוך התעוררות עצמית, כי באם יצטרכו סיבות חיצוניות לעורר את השפלות, סיבות אלו יתלוו בכאבי נפש נוראים, מפני שיצטרכו סיבות חזקות כדי לשבור את הגאווה של האדם ולהראות שאין אדם נוקף אצבע מלמטה אא"כ מכריזים עליו מלמעלה, עכת"ד. מכיון שקטע זה זוטר ושייך לעניינינו שבצתי אותו כאן}.

המשיך הרא"ש ואמר, מטרת החברותא להגיע לשפלות האמיתי אשר דרכו יוכלו להיות דבוק בהשי"ת בהכרעה בבטול ובדבקות אמיתי. מה שאני רואה חסרון של רבים מהחברים שחושבים שאם מכירים את מציאותם השפל הם כבר הגיעו לתכלית, הרי חברים אלו חוטאים בכפלים לא רק שהם שפלים בפועל הם עוד עושים מהשפלות מציאות של ערכיות, הם פשוט מבטאים בטוי של השגיות שהם השיגו את הכרת השפלות האמיתי כביכול. ולמעשה הם יותר גרועים מבעלי הגאווה אשר עשו איזה פעולה, כי לא די שלא הגיעו לאיזה הישג, הם עוד מתפארים שהשיגו את השפלות שלהם, האם אין בהשגה זו גאווה הדומה לכוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה. שהשגתי את המציאות האמיתי-כביכול שהכרתי את השפלות.

אנו צריכים לדעת בבירור שכל זמן שלא נגיע דרך הכרת השפלות לדבקות בורא בבטול מוחלט אין בהכרת השפלות כל ערך, זה פשוט "אשטיק גאווה" (נתח של גאווה), השפלות אינו מטרה בפני עצמה להיות שפל ותו לא אלא אמצעי להגיע דרכה לדבקות בורא, לא על ידי יסורים ומכאובים גדולים. (כי מי שאינו הולך בדרך השפלות עובר בכל עת כאבים ויסורים כדי שיהיה מוכן לוותר על התחושה העצמית הטובה ולהיות מוכן לקלוט את ההשגחה הפרטית. וכשהולכים בדרך השפלות מונעים

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

195
T

המשך משיב קודם

כמונו בעלי השגות גדולות שהצלחנו להכיר את השפלות שלנו הרי זוהי גאווה מסריחה שאין כמוהו.

שכדי להיות דומה לבהמה ממש צריכים להשקיע הרבה מאמץ הן בהתבוננות הן בתפלה להשיית שיראנו את הדרך הנכונה והן בהתבודדות והשתפכות הנפש בינינו לבין עצמנו ולעוֹק אל השי"ת מה אנו מה חיינו מה חסדנו וכו' וכו' הלא כל הגבורים כאין לפניך וכו' ומותר האדם מן הבהמה אין כל הכל הבל לבד מהנשמה שהיא עתידה ליתן דין וחשבון וכו' והוא בכח השפלות האמיתית שמכיר שהוא דומה לבהמה ממש וכמו שבהמה אינה עושה מעצמה כלום כל תנועה באה מאת השי"ת כך גם אני לא עושה כלום כך שכל העשייה שלי היא בכח הנשמה הבאה מכסא הכבוד ובעצם מותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל...

את הצורך לעבור כאבים ויסורים מפני שבפועל הוא כבר למד להעביר את הכל לרבש"ע ולחוש בבירור שלית ליה מגרמי כלום) ע"כ אנו צריכים להיות נוהרים שלא להפוך את הכרת השפלות כענין בפני עצמו אלא כאמצעי אשר דרכו נגיע להכיר גדלות הבורא בזה שהוא מסובב הסיבות והוא עילת העילות עד שנכיר בבירור שאינו עושה כלום והכל מציאות הבורא יתברך שמו. הרא"ש המשיך: "יעצט פארשטייט איר אז צו זיעהן ווי אבהמה איז שוין ההישג" (עכשיו אתם כבר מבינים שלהיות כמו בהמה זה כבר הישג) כי לפי פשוטו אנו יותר גרועים מבהמה כי ידע שור קונהו וחמור אבוס בעליו ישראל לא ידע. ואפילו אם כבר מתאמצים להכיר את הבהמיות שלנו ומצליחים להגיע לאיזה הכרה ברורה ואמיתית. אנו הופכים את עצמנו לבעלי השגות באמרנו הכרנו את השפלות שלנו, כלומר מי

שהשמחה במעונם

מורנו הרא"ש שליט"א לנשואי הנין

הר"ר משה הרשטיק ומשפ' לנשואי הנכד

הר"ר אלעזר הרשטיק ומשפ' לנשואי הבן

הבה"ח יוסף הרשטיק לנישואיו

הר"ר נחום פסחוביץ ומשפ' להולדת הבת

הר"ר יעקב פרנקל ומשפ' להולדת הבת

משפ' פרנקל להולדת הנכדה

הר"ר נחום ליברמן ומשפ' להולדת הבן

הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר יהודה גלנץ ומשפ' לנישואי הבן

הבה"ח משה גלנץ לנישואיו

ח"ל ע"י

מערכת החברותא
רח' שני 3

☎ 02 - 5829688

פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

לעיילי נשימת

הר"ר אהרן זאב בן יעקב יואל ז"ל נלב"ע כ"א אדר תשס"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

